

ด่วนที่สุด

ที่ ยธ 0507/34516

กระทรวงยุติธรรม

ถนนรัชดาภิเษก เขตจตุจักร

กทม. 10900

รับที่ 7003
วันที่ 31 พฤษภาคม 2540

ลงป. 05073
วันที่ 31 พฤษภาคม 2540
เวลา 15.00

3/10

29 กันยายน 2540

เรื่อง การจัดทำความตกลงว่าด้วยความช่วยเหลือกันทางการศาลในคดีแพ่งและพาณิชย์และ
ความร่วมมือในด้านอนุญาโตตุลาการระหว่างราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐฝรั่งเศส

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีในการจัดทำความตกลงว่าด้วยความ
ช่วยเหลือกันทางการศาลในคดีแพ่งและพาณิชย์และความร่วมมือในด้าน
อนุญาโตตุลาการระหว่างราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐฝรั่งเศส จำนวน 140 ชุด

ตามที่ประเทศไทยได้จัดทำความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางศาลระหว่าง
ราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เมื่อปี พ.ศ. 2522 จัดทำความตกลงว่าด้วยความ
ร่วมมือทางศาลในคดีแพ่งและพาณิชย์กับความร่วมมือทางอนุญาโตตุลาการ ระหว่างราชอาณาจักร
ไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อปี พ.ศ. 2537 และขณะนี้อยู่ระหว่างการเตรียมการเพื่อให้มี
การลงนามในความตกลงว่าด้วยความช่วยเหลือกันทางการศาลในคดีแพ่งและพาณิชย์และความ
ร่วมมือในด้านอนุญาโตตุลาการระหว่างราชอาณาจักรไทยและประเทศออสเตรเลีย และความตกลง
ว่าด้วยความช่วยเหลือกันทางการศาลในคดีแพ่งและพาณิชย์ระหว่างราชอาณาจักรไทยและ
ราชอาณาจักรสเปน นั้น

บัดนี้ กระทรวงยุติธรรมได้รับแจ้งจากกระทรวงการต่างประเทศว่า สาธารณรัฐ
ฝรั่งเศสได้ทบทวนให้มีการจัดทำความตกลงว่าด้วยความช่วยเหลือกันทางการศาลในคดีแพ่งและ
พาณิชย์ระหว่างราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐฝรั่งเศสขึ้น เพื่อประโยชน์ต่อประเทศทั้งสองในการ
ส่งคำคู่ความ และเอกสาร ในคดีให้แก่ผู้รับในแต่ละประเทศ โดยใช้วิธีการส่งโดยตรงระหว่างกระทรวง
ยุติธรรมต่อกระทรวงยุติธรรม โดยไม่ต้องผ่านวิถีทางการทูตซึ่งจะทำให้เกิดความล่าช้า รวมทั้งการให้
ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการสืบพยานในคดีแพ่งอีกด้วย ซึ่งกระทรวงยุติธรรมได้ให้ความ
เห็นชอบในหลักการ และได้ส่งร่างความตกลงว่าด้วยความช่วยเหลือกันทางการศาลในคดีแพ่งและ

/พาณิชย์..

พาณิชย์และความร่วมมือในด้านอนุญาโตตุลาการระหว่างราชอาณาจักรไทยและประเทศออสเตรเลีย
เป็นแบบในการจัดทำความตกลง ฯ ให้ฝ่ายฝรั่งเศสพิจารณาแล้ว ทั้งนี้ ฝ่ายฝรั่งเศสได้เสนอให้มีการ
เจรจาจัดทำความตกลงในระหว่างวันที่ 27-28 ตุลาคม 2540

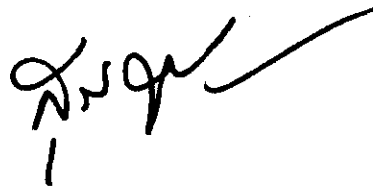
ในการจัดทำความตกลง ฯ ดังกล่าว กระทรวงยุติธรรมต้องได้รับความเห็นชอบ
จากคณะรัฐมนตรี 2 เรื่อง ดังนี้

1. อนุมัติในหลักการให้กระทรวงยุติธรรมและกระทรวงการต่างประเทศร่วมกัน
ดำเนินการจัดทำความตกลงว่าด้วยความช่วยเหลือกันทางการศาลในคดีแพ่งและพาณิชย์และ
ความร่วมมือในด้านอนุญาโตตุลาการระหว่างราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐฝรั่งเศส

2. อนุมัติการแต่งตั้งคณะผู้แทนของฝ่ายไทยที่จะเข้าร่วมการเจรจาและจัดทำ
ความตกลงดังกล่าว รวม 9 คน ประกอบด้วยผู้แทนกระทรวงยุติธรรม 7 คน และผู้แทนกรม-
สนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ 2 คน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไปด้วย
จักขอขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวิทย์ คุณกิตติ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ

กองการต่างประเทศ

โทร. 5138372

โทรสาร 5412016

ข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี
เรื่องการจัดทำความตกลงว่าด้วยความช่วยเหลือกันทางการศาลในคดีแพ่งและพาณิชย์และ
ความร่วมมือในด้านอนุญาโตตุลาการระหว่างราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐฝรั่งเศส

เจ้าของเรื่อง กระทรวงยุติธรรม

1. เรื่องเดิม

ก. ความเป็นมา

รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยได้จัดทำความตกลงว่าด้วยความช่วยเหลือกันทางการศาลในคดีแพ่งและพาณิชย์ ดังนี้

(1) ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางศาลระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เมื่อปี พ.ศ. 2522 ซึ่งได้มีการลงนามและแลกเปลี่ยนสัตยาบันเรียบร้อยแล้ว

(2) ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางศาลในคดีแพ่งและพาณิชย์กับความร่วมมือทางอนุญาโตตุลาการ ระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อปี พ.ศ. 2537 ซึ่งได้มีการลงนามและแลกเปลี่ยนสัตยาบันเรียบร้อยแล้ว เมื่อปี พ.ศ. 2540

(3) ความตกลงว่าด้วยความช่วยเหลือกันทางการศาลในคดีแพ่งและพาณิชย์และความร่วมมือในด้านอนุญาโตตุลาการระหว่างราชอาณาจักรไทยและประเทศออสเตรเลีย ซึ่งได้มีการลงนามย่อในความตกลงแล้ว และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมมีกำหนดการที่จะเดินทางไปลงนามในความตกลงดังกล่าว ระหว่างวันที่ 30 กันยายน - 5 ตุลาคม 2540 ณ ประเทศออสเตรเลีย

(4) ความตกลงว่าด้วยความช่วยเหลือกันทางการศาลในคดีแพ่งและพาณิชย์ระหว่างราชอาณาจักรไทยและราชอาณาจักรสเปน ซึ่งได้มีการลงนามย่อในความตกลงแล้ว และกระทรวงยุติธรรมอยู่ในระหว่างการเตรียมการเพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเดินทางไปลงนามในความตกลงดังกล่าว ณ ประเทศสเปน

เนื่องจาก กระทรวงยุติธรรมได้รับการทบทวนจากสาธารณรัฐฝรั่งเศสในการจัดทำความตกลงว่าด้วยความช่วยเหลือกันทางการศาลในคดีแพ่งและพาณิชย์ระหว่างราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐฝรั่งเศสขึ้น เพื่อประโยชน์ต่อประเทศทั้งสองในการส่งคำคู่ความและเอกสารในคดีให้แก่ผู้รับในแต่ละประเทศ โดยใช้วิธีการส่งโดยตรงระหว่างกระทรวงยุติธรรมต่อกระทรวงยุติธรรม

โดยไม่ต้องผ่านวิธีการทูลซึ่งจะทำให้เกิดความล่าช้า รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการสืบพยานในคดีแพ่งอีกด้วย โดยจะทำความตกลงในลักษณะเดียวกับความตกลงว่าด้วยความช่วยเหลือกันทางการศาลในคดีแพ่งและพาณิชย์และความร่วมมือในด้านอนุญาโตตุลาการระหว่างราชอาณาจักรไทยและประเทศออสเตรเลีย ซึ่งกระทรวงยุติธรรมได้พิจารณาเห็นว่า การจัดทำความตกลงดังกล่าว จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ประชาชนในประเทศทั้งสอง โดยเฉพาะความสัมพันธ์ด้านสังคมและการพาณิชย์ จึงได้เสนอเรื่องการจัดทำความตกลงว่าด้วยความช่วยเหลือกันทางการศาลในคดีแพ่งและพาณิชย์และความร่วมมือในด้านอนุญาโตตุลาการระหว่างราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐฝรั่งเศสเพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการ ตลอดจนอนุมัติการแต่งตั้งคณะผู้แทนของฝ่ายไทยที่จะเข้าร่วมการเจรจาและจัดทำความตกลงดังกล่าว ประกอบด้วยผู้แทนกระทรวงยุติธรรม และผู้แทนกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ

ข. มติคณะรัฐมนตรี คำสั่ง เรื่องที่เกี่ยวข้อง

เป็นการรองรับการขยายเขตอำนาจของศาลที่พิจารณาคดีแพ่ง เพื่อให้สามารถส่งคำคู่ความและเอกสาร รวมทั้งการสืบพยานหลักฐาน ในกรณีที่อยู่ความมีภูมิสำเนาอยู่นอกราชอาณาจักรไทย ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 12) พ.ศ.2534

ค. ผลการดำเนินการที่เกิดขึ้นแล้ว

กระทรวงยุติธรรมได้ให้ความเห็นชอบในหลักการของการเจรจาความตกลงว่าด้วยความช่วยเหลือกันทางการศาลในคดีแพ่งและพาณิชย์และความร่วมมือในด้านอนุญาโตตุลาการระหว่างไทยกับฝรั่งเศส โดยได้เสนอร่างความตกลงว่าด้วยความช่วยเหลือกันทางการศาลในคดีแพ่งและพาณิชย์และความร่วมมือในด้านอนุญาโตตุลาการระหว่างไทยกับออสเตรเลียเป็นแบบในการจัดทำความตกลง ฯ ให้ฝ่ายฝรั่งเศสพิจารณา และฝ่ายฝรั่งเศสได้ส่งร่างความตกลง ฯ ดังกล่าวเป็นภาษาฝรั่งเศส มาให้กระทรวงยุติธรรมพิจารณาแล้ว ทั้งนี้ ได้กำหนดให้มีการเจรจารอบแรกที่กรุงเทพ ฯ ในวันที่ 27-28 ตุลาคม 2540 ตามที่ฝ่ายฝรั่งเศสเสนอ

ง. ความจำเป็นที่จะต้องเสนอเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

เพื่อให้คณะรัฐมนตรีมีมติ ดังนี้

1. อนุมัติในหลักการให้กระทรวงยุติธรรมและกระทรวงการต่างประเทศร่วมกันดำเนินการจัดทำความตกลงว่าด้วยความช่วยเหลือกันทางการศาลในคดีแพ่งและพาณิชย์และความร่วมมือในด้านอนุญาโตตุลาการระหว่างราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐฝรั่งเศส

2. อนุมัติการแต่งตั้งคณะผู้แทนของฝ่ายไทยที่จะเข้าร่วมการเจรจาและจัดทำความตกลงดังกล่าว รวม 9 คน ประกอบด้วยผู้แทนกระทรวงยุติธรรม 7 คน และผู้แทนกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ 2 คน ตามเอกสารแนบท้าย

2. เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

ก. ประเด็นสำคัญของปัญหา

(1) สมควรเห็นชอบในหลักการการจัดทำความตกลงว่าด้วยความช่วยเหลือกันทางการศาลในคดีแพ่งและพาณิชย์และความร่วมมือในด้านอนุญาโตตุลาการระหว่างราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐฝรั่งเศส หรือไม่

(2) สมควรแต่งตั้งคณะผู้แทนของฝ่ายไทยที่จะเข้าร่วมการเจรจาและจัดทำความตกลงดังกล่าว หรือไม่

ข. วัตถุประสงค์ของการเสนอทำความตกลง ฯ

ปัจจุบันความสะดวกในการติดต่อสื่อสารและการคมนาคม การขยายตัวของการค้าระหว่างประเทศลดจนการแลกเปลี่ยนถ่ายเททางวัฒนธรรม ทำให้ชาวไทยและชาวต่างประเทศมีนิสัยสัมพันธ์กันเพิ่มมากขึ้น นิสัยสัมพันธ์เหล่านี้อาจนำไปสู่ความขัดแย้งและข้อพิพาทที่ขึ้นสู่ศาลของประเทศต่าง ๆ การที่ศาลในประเทศที่มีระบบความยุติธรรมที่ก้าวหน้า จำต้องยอมรับในการอำนวยความสะดวกซึ่งกันและกันจึงเป็นสิ่งที่จำเป็น ปัจจุบัน ความร่วมมือทางศาลในการส่งคำคู่ความหรือเอกสาร หรือการสืบพยานหลักฐาน ให้แก่กันนั้น ต้องดำเนินการผ่านวิถีทางการทูต (Diplomatic Channel) ซึ่งจะต้องผ่านขั้นตอนต่าง ๆ ถึง 6 ขั้นตอน คือ ศาลในประเทศไทย กระทรวงยุติธรรม กระทรวงการต่างประเทศ สถานเอกอัครราชทูตไทย ประจำต่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศของอีกฝ่ายหนึ่ง และศาลที่มีเขตอำนาจเหนือคู่ความ

ในต่างประเทศ จึงทำให้เกิดความล่าช้า ต้องใช้เวลาอย่างน้อย 6-7 เดือน หรือบางเรื่องก็ใช้เวลา นานเป็นปี ทำให้คดีค้างพิจารณาอยู่ในศาล อันทำให้การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนเป็นไป โดยไม่สะดวก

ความตกลงว่าด้วยความช่วยเหลือกันทางการศาล ฯ เป็นความตกลงระหว่าง ประเทศ ซึ่งจะช่วยลดขั้นตอนที่ยุ่งยากและล่าช้า โดยกระทรวงยุติธรรมของทั้งสองประเทศ สามารถติดต่อขอความช่วยเหลือกันได้โดยตรง ซึ่งจะทำให้เกิดความรวดเร็วในกระบวนการ ยุติธรรมทางแพ่ง ทำให้การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถาบันศาลและกระทรวงยุติธรรมไทยกับ ต่างประเทศอีกด้วย

ปัจจุบัน ประเทศไทยได้มีความตกลงในลักษณะเช่นนี้ กับสาธารณรัฐอินโดนีเซีย และสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งมีผลใช้บังคับแล้ว และกับประเทศออสเตรเลีย และราชอาณาจักร สเปน ซึ่งอยู่ระหว่างการลงนาม โดยมีบทบัญญัติรับรองไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ แพ่งมาตรา 83 จัตวา สัตต และ อัฐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติแก้ไข เพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2534

ค. ความเร่งด่วน

ด่วนมาก

ง. ข้อเท็จจริง ข้อมูล รายละเอียด เหตุการณ์ ปัญหา อุปสรรค แนวโน้ม ความเปลี่ยนแปลง ขั้นตอนการดำเนินงาน

การจัดทำความตกลง ฯ มีขอบเขตเฉพาะเรื่องการช่วยเหลือกันในคดีแพ่งและ พาณิชย์ ตลอดจนการสนับสนุนให้มีการระงับข้อพิพาทกันโดยวิธีอนุญาโตตุลาการ ซึ่งสืบเนื่องมา จากการขยายตัวทางการค้าและการลงทุนระหว่างไทยกับฝรั่งเศสมีมากขึ้น ประกอบกับเป็นการ เสนอจากฝ่ายฝรั่งเศสในการจัดทำความตกลง ฯ ครั้งนี้

การดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องนี้ต่อไปคือ จะมีการประชุมเพื่อจัดเตรียมประเด็น เจริญภายในคณะผู้แทนฝ่ายไทย และจากนั้นจะมีการเจรจาทั้งสองฝ่าย จนกระทั่งได้จัดทำ ร่างความตกลง ฯ ซึ่งเป็นที่พอใจของทั้งสองฝ่าย โดยหัวหน้าคณะผู้แทนจะมีการลงนามย่อ ในร่างความตกลง ฯ และกระทรวงยุติธรรมจะนำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อขอความเห็นชอบและ ลงนามในความตกลงระหว่างประเทศต่อไป

จ. กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 83 จัตวา สัตต และ อัญฐ ซึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ แพ่ง (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2534

ฉ. ความเห็นของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

การจัดทำความตกลงว่าด้วยการช่วยเหลือกันทางการศาลเป็นเรื่องที่อยู่ในหน้าที่ ความรับผิดชอบของกระทรวงยุติธรรม ซึ่งกระทรวงยุติธรรมพิจารณาแล้วเห็นว่า จะเป็นประโยชน์ อย่างยิ่งในการดำเนินกระบวนการพิจารณาระหว่างศาลของประเทศทั้งสอง ในเรื่องการส่งคำคู่ความ เอกสาร และการสืบพยานหลักฐาน ตลอดจนเป็นการส่งเสริมการระงับข้อพิพาทโดยวิธีอนุญาโต ตุลาการระหว่างประเทศ

ช. สรุป

เห็นสมควรจัดทำความตกลงว่าด้วยความช่วยเหลือกันทางการศาลในคดีแพ่ง และพาณิชย์และความร่วมมือในด้านอนุญาโตตุลาการระหว่างราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐ ฝรั่งเศส

3. ผลกระทบของการลงมติของคณะรัฐมนตรี

ก. ผลกระทบต่อนโยบายของรัฐบาล

เป็นการสนับสนุนและส่งเสริมนโยบายของรัฐบาลในส่วนการยุติธรรมและ การต่างประเทศ

ข. ผลกระทบต่อความรับผิดชอบร่วมกันของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญ

ไม่มี

ค. ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

เป็นผลดีต่อเศรษฐกิจ

ง. ผลกระทบต่อการเงินและงบประมาณ

ค่าใช้จ่ายในการจัดการเจรจาจัดทำความตกลง ฯ ในประเทศไทย และค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปเจรจาจัดทำหรือลงนามในความตกลง ฯ ที่ประเทศฝรั่งเศส จะต้องเบิกจ่ายจากงบประมาณของกระทรวงยุติธรรม

จ. ผลกระทบทางสังคมและการเมืองต่อกลุ่มบุคคลต่าง ๆ

ไม่มี

ฉ. ผลกระทบทางเทคโนโลยี

ไม่มี

คณะผู้แทนฝ่ายไทยในการเจรจาจัดทำความตกลงว่าด้วยความช่วยเหลือกันทางการศาล
ในคดีแพ่งและพาณิชย์และความร่วมมือในด้านอนุญาโตตุลาการ
ระหว่างราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐฝรั่งเศส

ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม

1. เลขาธิการส่งเสริมงานตุลาการหรือผู้แทน หัวหน้าคณะ
2. นางพิมลรัตน์ วรรณะททัย
3. นายชัยพร สมบุญวงศ์
4. นายวิชัย อริยะนันท์กะ
5. นายวรุฒิ ทวาทสิน
6. นายวิศิษฐ์ วิศิษฐ์สรอรรถ
7. ผู้อำนวยการกองการต่างประเทศ เลขานุการคณะ
สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ

ผู้แทนกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ

1. อธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย หรือผู้แทน
2. ผู้อำนวยการกองสนธิสัญญา กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย